

gyógyintézet szürkésfehér falai, kongó folyosói és a hófödte kert láttán joggal várjuk, hogy a Chucky által kiontott vér fröccsenése és csorgása fesse élénkre a steril felületeket, s ez természetesen így is lesz. Kellemes meglepetést okoz a találmányosság és játékoság, amelyvel mindez levezényeltetik: akad közöttük morbiditásában is megkapó szépségű lefejezés, de szimplán mizantrop és vérszomjas attack is (kivált a cselekmény vége felé). Az egyre elborultabb ötletek leplezetlenné teszik, hogy a *Chucky kultusza* nem több – és nem kevesebb –, mint parodisztikus hangolású *trashfilm*, amely gátlástalanul kimaxolja az ebből fakadó lehetőségeket. Így Chucky – most először – szó szerint megsokszorozódik, önreflexív fricskát adva a sorozatgyártott játékoknak és a horrorfolytatásoknak egyaránt; mindeközben beépül a cselekménybe az eredeti trilógiából visszahozott Andy figurája (Chucky ősellensége, első célpontja), s a Brian De Palmát direktben idéző stílusú tűzások (osztott vászon, szobákon átívelő daruzás, szelvényvágás) is jóleső mosolyt fakasztanak. A több felől is nyitott befejezés szinte példátlan szemérmertlenséggel ágyaz meg a folytatásnak – s ez így van jól.

Extrák: A rendező és a producer audiokommentárja, kimaradt jelenetek, kisfilmek.

BATA NORBERT

A kőbe szúrt kard

The Sword in the Stone – amerikai, 1963. Rendezte: **Wolfgang Reitherman**. Forgalmazó: **BVHE**. 76 perc.

Megoszlanak a vélemények arról, hogy a Disney Stúdióban készült egészestés rajzfilmek minőségromlása mikortól veszi kezdetét: hogy csak a legendás stúdióalapító halála után készült évek termése halványabb a megszokottnál, vagy pedig már a „Walt bácsi” utolsó éveire kötődő művek

is a – csak átmeneti – hanyatlás részei. Az 1963-as *A kőbe szúrt kard* mindenestre nyomatékos érv az utóbbi mellett. Az Arthur király mondakört szórmenten idéző, annak csak néhány motívumából – Merlin figurájából és a mitikus kard itt csupán periferikusan használt történeteleméből – építkező rajzfilm vitán felül a legerőtlenebb Disney-animációk egyike. A nyitány állóképei röviden megidézlik ugyan a *Csipkerózsika* pazar látványosságait, a játékidő zöméhez társuló képi világ azonban a *101 kiskutyával* kezdődő stílusváltást folytatja, melynek jegyében a rajzolt mozgásfázisok xerox-eljárással kerülnek a cellemekre, s ezáltal a figurák körvonalai érdekesebbek, keményebbek. A fő probléma a figurák felületessége és főleg az események súlytalansága. A csetlő-botló apródként megismert Arthur – akit az eredeti hangsávból legtöbbször nem is a nevével szólítanak, hanem a „Wart” többféleképpen fordítható, dehonasztáló szavával illetnek – és a sokkal inkább szórakozott perszorként, mintsem bűvös varázslóként megformált Merlin kettőse áll a középpontban. A mester – akit a fáma szerint egyenesen Disneyről mintáztak – az élet alapigazságáiból próbál leckét adni tanítványának, s a nevel(őd)ési folyamat során mindketten különböző állatfigurákká változnak ideiglenesen. *A kőbe szúrt kard*nak elsősorban a főhősök állat-alteregőit felléptető részletei vonzzák a tekintetet – ezek közé tartozik a szívfacsaró epizód is, amelyben tüneményes (és bravúrosan animált) mókusalány vet szemet a rágcsálóvá változtatott fiúra. A csúcspont vitathatatlanul a varázslópárbaj: Merlin és Madame Mim átváltozásokra komponált komikus összecsapása mintha nem is ennek a filmnek lenne a része, annyira élénk és fantáziadús. S míg a mágikus mosogatás *A varázslóinas* Mikki egérklasszikusára utal vissza, addig

Arthur nevelőapjának karaktere későbbi produkciót előlegez: a csodás *Gumimacik*-sorozat Sir Tuxfordjének mintáját fedezhetjük föl benne.

Extrák: Klasszikus rövidfilmek Mikki egérrel (*Ügyes kis szabó*) és Goofyval (*Lovag egy napra*); továbbá három promóciós kisfilm.

VARGA ZOLTÁN

Drága Elza!

Magyar, 2014. Rendezte: Füle Zoltán. Szereplők: **Makrai Gábor, Bodor Géza, Ripli Zsuzsanna**. Forgalmazó: **Fantasy Film**. 96 perc.

Habár az utóbbi években látványosan kitágult a magyar film műfaji horizontja, néhány költségigényes zsáner csak lassan vagy egyáltalán nem fog gyökeret verni a hazai piacon. A háborús filmek száma például továbbra is elenyésző, ami azért is sajnálatos, mert e műfaj különösen alkalmas volna bizonyos, máig velünk élő traumák feldolgozására. Füle Zoltán kis tőkéből készített független produkciója, a *Drága Elza!* nem tesz kísérletet ez utóbbira: a sztori 1942-ben játszódik a keleti fronton, és a szovjet hadifogságba esett Lombos honvédről (Makrai Gábor) szól, akinek egyetlen célja, hogy Ukrajna poklából hazajusson csalfa feleségéhez, és elégtételt vegyen az asszonyon.

A forgatókönyvírók hamar elfeledkeznek a bosszúmotívumról, s a *Drága Elza!* szinte

észrevétlenül fordul át pikareszkbe, ráadásul a címszereplő bűnössége sem tisztázódik. Az elbeszélés szinte minden céltudatoságot nélkülöz: lazán összefüggő szituációk tudósítanak az aknamentesítést végző fogolytábor keserű hétköznapjairól, s persze arról, hogy az oroszok mennyire olcsón mérik az emberéletet. Közhelyes tapasztalat, de nem kevésbé klisészerű, mint a rideg szovjet tiszt és az emberséges felcsernő románc, melyből kiviláglik, hogy a másik oldalon állókat is anya szülte. A harci szekvenciák viszont a korlátozott lehetőségek ellenére is perfektlül megkomponáltak és látványosak, a felhasznált jelmezek pedig kellőképp autentikusak. Problémás viszont, hogy a film szinte kizárólag szűk plánokkal dolgozik, s egyáltalán nem találkozik csatamezőt pásztázó totálképekkel.

Ahelyett, hogy a világégés tragédiájának sajátosan magyar sorskérdéseit taglalná, Füle Zoltán a rendelkezésére álló szűkös erőforrásokból összehozott egy hollywoodiánus akciófilmet. A *Drága Elza!* a közegábrázolás frontján ugyan derekasan helytáll, ám kissé átlátszó módon rabolja meg a tengerentúli mozit. Lombos fastu utazása például egy olyan duplacsavarral ér révbe, melyet temérdek modern klasszikusból (*Harcosok klubja*, *Hatodik érzék*, *A gépész*) ismerhetünk.

Extrák: *Nincsenek*.

KOVÁCS PATRIK

Imre herceg fehér lovon

Híánycikkeknek számít mostanában a magyar történelmi képregény. Amíg a rendszerváltás előtt számos történelmi regénynek készült rajzos adaptációja, a korszak legfontosabb alkotói közé tartozó Fazekas Attilát pedig ma is izgatja a magyar régmúlt, addig a fiatalabb alkotók jellemzően inkább a jelenkorban vagy különféle fantáziavilágokban játszódó képregényekkel jelentkeznek. 2017-ben viszont két imponáns kiállítás történelmi munka is megjelent: az 56-os témájú *Budapest anyala* után a Magyar Királyság alapítása körüli években játszódó *Királyok és keresztetek* is kézbe vehettük.

Mészáros János író és Németh Levente rajzoló kötete francia mintákat idéz: fikciós kalandtörténet, amelyen látszik a kutatómunka, a történelmi tényanyag és az öltözetek, fegyverek, jelképek ismerete. Az alkotók nem a „kiseberek a történelem viharában” sémáját használják, noha manapság az a gyakoribb a műfajban, hanem Szent Istvánt, Imre herceget, II. Konrád német-római császárt léptetik fel a fontosabb szerepekben. A történet egyszerű és meglepetésektől mentes, de kellően fordulatos, és a valódi célja, hogy megismertesse a főhősöket, eligazítsa az olvasót az 1030 körüli

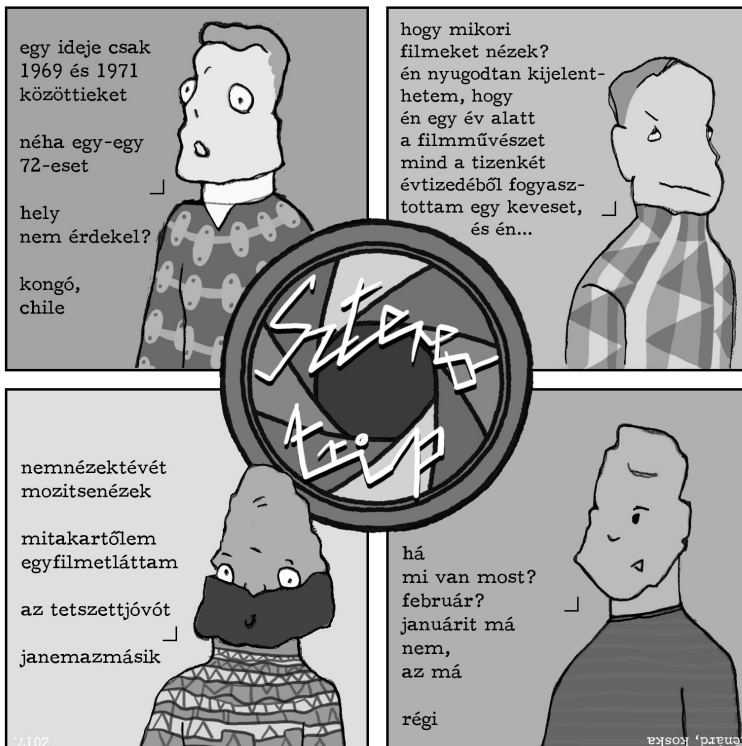
magyar viszonyokban. És persze az, hogy csatákat, villogó kardokat, ágaskodó lovakat lássunk, csupa olyasmit, amit Németh Levente nagy kedvvel és tudással, aprólékosan rajzolt meg. Ezzel együtt érezhető, különösen egy-egy arc ábrázolásánál, hogy a kötet befejezésével kicsit sietnie kellett. Az alkotók külföldön is kiadnák a *Királyok és keresztetek*, az viszont a hazai piacon számít komoly fegyverténynek, hogy kellemetlen politikai mellékzöngék nélkül, szórakoztatóan, magas színvonalon mesélnek a magyar történelemről.

Mészáros János – Németh Levente: Királyok és keresztetek I.: Voluntas Tua. Színes, keményfedeles, 100 oldal. Szerzői kiadás.

HAMMETT TITKOS ÜGYNÖKE

Irodalmi berkekben kétségtelenül kevesebbet hivatkozni rá, mint *A máltai sólyomra*, de Dashiell Hammett egy képregényhőst is kitalált a harmincas években, Corrigan, az FBI X-9-es kódjelű titkos ügynökét. Hammett csak a sorozat elejét írta, a Corrigan-képsorok viszont megszakításokkal egészen 1996-ig futottak különféle napilapok hátsó oldalán. A legjobb epizódok általános vélekedés szerint a hetvenes években készültek, amikor Archie Goodwin író és Al Williamson rajzoló, az ameri-

LÉNÁRD LÁSZLÓ KÉPREGÉNYE

kai képregényipar két legendás alakja vitték a sorozatot.

Williamson már az ötvenes években keresett rajzoló volt, ő szerezte Goodwinnak első képregényes munkáját, később pedig nemcsak gyakori alkotótársak, de remek barátok is lettek. Az X-9-ben Goodwin érezhetően kollégája keze alá dolgozott: ezek a pofonegyszerű, megmosolyogtató kémsztorik a hetvenes években már bőven idejémtúlnak számítottak, Williamson rajzai miatt mégis a műfaj klasszikusáról beszélhetünk. Szinte fotorealisztikusan élethű arcvonások, a sötét terek, árnyékok merész használata és akciófilmekbe illő plánváltások jellemzik a Corrigan-stripeket. Nem tudom, a korszak rajzolói közül ki más tudott volna ilyen kis helyen, ennyire kevés eszközzel hasonlóan lenyűgöző képi világot kimunkálni.

Archie Goodwin – Al Williamson: X-9: Corrigan titkos ügynök. Fekete-fehér, puhafedeles, 120 oldal. Kiadó: Nero Blanco Comix.

A VÖRÖS VESZEDELEM

Las Vegas, bombakisérletek, kommunistaveszély, feketelistázás – ennyiből ki is rajzolódik, ezúttal mibe ártja magát John Blacksad nyomozó. Címzavaknál azért nincs szükség többre, mert az immár itthon is töretlenül népszerű francia-spanyol sorozat, a *Blacksad* lényege éppen az, hogy az amerikai bűnügyi zsánernek párlatát nyújtsa, csak éppen ember helyett állatszereplőkkel. A harmadik kötetben el lehet gondolkodni azon, mely valós személyek ihlették az ötvenes évekre jellemző típusfigurákat (exnáci tudós, beatköltő, korrupt politikus), a sztori viszont a kelleténél zavarosabb és sűrűbb. Ám ez nem sokat számít, amíg Juanjo Guarnido rajzaiban gyönyörködhetünk: az arcokra kiülő érzelmek, a mozdulatok, a korfestő díszletek ábrázolása, mint mindig, most is lélegzetelállító. **Juan Díaz Canales – Juanjo Guarnido: Blacksad – Vörvörös lélek. Színes, keményfedeles, 56 oldal. Kiadó: Pesti Könyv.**

KRÁNICZ BENCE

